

Warszawa, dnia 24-02-2022 r.

Minister Klimatu i Środowiska

DOZE-II.050.1.2022.AŚ

**Pani
Maria Koc
Przewodnicząca
Komisji Gospodarki
Narodowej i Innowacyjności
Senat RP**

Szanowna Pani Przewodnicząca,

w odpowiedzi na pismo z dnia 9 lutego 2022 r. znak: BPS.DKS.KS.0330.3.2022, zawierające zaproszenie na wspólne posiedzenie Komisji Budżetu i Finansów Publicznych, Komisji Gospodarki Narodowej i Innowacyjności, Komisji Infrastruktury, Komisji Nadzwyczajnej do spraw Klimatu oraz Komisji Środowiska, zaplanowane na dzień 8 marca 2022 r. o godzinie 12:30 w sali obrad plenarnych Senatu, a także prośbę o przedłożenie materiału informacyjnego dot. wdrożenia ustawy o promowaniu wytwarzania energii elektrycznej w morskich farmach wiatrowych, a także głównych wniosków z niej wynikających, w załączeniu przedkładam wymagane informacje.

Z poważaniem

Z up. Ministra

Ireneusz Zyska
Sekretarz Stanu
Ministerstwo Klimatu i Środowiska
/ – podpisany cyfrowo/

Załącznik:

1. Materiał informacyjny dot. wdrożenia ustawy „offshore wind”.

Potwierdzam zgodność kopii z dokumentem elektronicznym:

Identyfikator dokumentu	1964276.6974656.5607216
Nazwa dokumentu	Pismo MKiŚ przekazujące materiał informacyjny do. ustawy offshore.pdf
Tytuł dokumentu	Pismo przewodnie MKiŚ przekazujące materiał informacyjny do. ustawy offshore
Sygnatura dokumentu	DOZE-II.050.1.2022
Data dokumentu	2022-02-24 20:25:22
Skrót dokumentu	74BDF91097732FFB6343DFDD416CF3CBAA 21188A
Wersja dokumentu	1.5
Data podpisu	2022-02-24
Podpisane przez	Ireneusz Zyska; Ministerstwo Klimatu i Środowiska Sekretarz Stanu
Rodzaj certyfikatu	Certyfikat kwalifikowany podpisu elektronicznego karta
	EZD 3.104.37.37.20575
Data wydruku:	2022-02-25 11:34:56
Autor wydruku:	Krzemińska Katarzyna

Material informacyjny dot. wdrożenia ustawy o promowaniu wytwarzania energii elektrycznej w morskich farmach, a także głównych wniosków z niej wynikających

Wspólne posiedzenie Komisji Budżetu i Finansów Publicznych, Komisji Gospodarki Narodowej i Innowacyjności, Komisji Infrastruktury, Komisji Nadzwyczajnej do spraw Klimatu oraz Komisji Środowiska

8 marca 2022 r., godz. 12:30, sala posiedzeń Senatu

Morska energetyka wiatrowa jest jednym z projektów strategicznych ujętych w „Polityce energetycznej Polski do 2040 r.”, przyjętej uchwałą Rady Ministrów w dniu 2 lutego 2021 r. Zgodnie z tym dokumentem moc zainstalowana w morskiej energetyce wiatrowej (MEW) osiągnie w 2030 r. wartość 5,9 GW, a w 2040 r. do 11 GW. To oznacza, że planowo w 2030 r. morskie farmy wiatrowe (MFW) będą odpowiadać za 13% generowanej energii elektrycznej w Polsce, a w 2040 r. – 19%. Realizacja budowy morskiej energetyki wiatrowej na Morzu Bałtyckim wpisuje się również w cele opracowanej przez Komisję Europejską strategii offshore wind, która zakłada zwiększenie mocy zainstalowanej w morskich źródłach odnawialnych do 60 GW do 2030 roku i 300 GW do 2050 roku.

Pierwsze morskie farmy wiatrowe w Polsce uzyskały pozwolenie na wznoszenie i wykorzystywanie sztucznych wysp (PSZW) w polskich obszarach morskich w latach 2012-2013, jednakże w tamtym momencie nie zapewniono wystarczających warunków do rozwoju tej technologii. System wsparcia dla wszystkich odnawialnych źródeł energii, w tym morskich farm wiatrowych, uregulowany był w ustawie z dnia 20 lutego 2015 r. o odnawialnych źródłach energii. Regulacje te nie przystawały jednak do sytuacji prawnej i faktycznej morskich farm wiatrowych, które mogą być wybudowane i eksploatowane w polskiej wyłącznej strefie ekonomicznej na Bałtyku i nie stymulowały w wystarczającym stopniu rozwoju tego typu projektów inwestycyjnych. Dopiero wejście w życie ustawy z dnia 17 grudnia 2020 r. o promowaniu wytwarzania energii elektrycznej w morskich farmach wiatrowych (Dz. U. z 2021 r. poz. 234, 784, 1093 i 1642), zwanej dalej: ustawą offshore, umożliwiło faktyczny rozwój tych inwestycji.

Wejście w życie ustawy offshore zmieniło porządek prawny i zaktywizowało procesy inwestycyjne projektów morskich farm wiatrowych, poprzez wprowadzenie dedykowanego systemu wsparcia oraz uregulowanie lokalnego łańcucha dostaw, przyłączenia do sieci, a także usprawnienie procedur w zakresie budowy i eksploatacji oraz postępowań administracyjnych. Ustawa przede wszystkim wprowadza regulacje dedykowane morskim farmom wiatrowym, tj. dostosowane zarówno do specyfiki tych projektów (np. możliwość etapowania projektów), jak i mające na celu ich dynamiczny rozwój i szybkie włączenie do Krajowego Systemu Elektroenergetycznego. Nowe rozwiązania mają na celu pozytywny wpływ na rozwój lokalnego łańcucha dostaw i krajowego przemysłu w sektorze związanym z budową i obsługą morskich farm wiatrowych. Zgodnie z nimi wytwórca w całym procesie wnioskowania o wsparcie będzie informował o udziale podmiotów lokalnych w swojej inwestycji oraz przeprowadzał dialog techniczny z zainteresowanymi uczestnikami rynku.

Polska jest wschodzącym rynkiem morskiej energetyki wiatrowej. Morskie farmy wiatrowe to zaawansowane technologicznie, a przez to kosztowne inwestycje. Lokalizacja, skala i złożoność przedsięwzięć jakimi są morskie farmy wiatrowe sprawiają, że podjęcie decyzji inwestycyjnej o budowie morskiej farmy wiatrowej uzależnione jest m.in. od opłacalności przedsięwzięcia, czyli zwrotu z inwestycji. Z tego powodu w ustawie offshore zaprojektowany został dedykowany system wsparcia.

20 maja 2021 r. Komisja Europejska zatwierdziła system wsparcia dla morskich farm wiatrowych w Polsce. Komisja Europejska oceniła program na podstawie unijnych zasad pomocy państwa, w szczególności wytycznych z 2014 roku w sprawie pomocy państwa na ochronę środowiska i cele związane z energią. Uznała tym samym, że pomoc jest konieczna i wywołuje efekt zachęty, ponieważ projekty dotyczące morskiej energii wiatrowej nie zostałyby zrealizowane bez wsparcia publicznego. Zakończyło to ponad roczny proces prenotyfikacji i intensywnych kontaktów z Dyrekcją Generalną ds. Konkurencji (DG COMP) oraz Dyrekcją Generalną ds. Energii (DG ENER) Komisji Europejskiej.

W pierwszej tzw. przedaukcyjnej fazie systemu wsparcia, w drodze decyzji Prezesa Urzędu Regulacji Energetyki, prawo do pokrycia ujemnego salda uzyskały projekty o sumarycznej mocy zainstalowanej 5,9 GW. Są to najbardziej zaawansowane pod względem realizacji projekty, które pierwszy raz wytworzą energię przed 2030 rokiem.

W drugiej fazie przewidziano aukcje dla morskich farm wiatrowych, działające na zasadach podobnych do funkcjonujących już aukcji OZE. Aukcję ogłasza Prezes URE, uczestnicy mogą zgłosić swoje oferty, a aukcję wygra uczestnik deklarujący najniższą cenę energii. Pierwsze aukcje zostały zaplanowane na lata 2025 i 2027, w trakcie których prawo do pokrycia ujemnego salda przyznane zostanie instalacjom o łącznej mocy nieprzekraczającej 5 GW. W kolejnych latach aukcje będą przeprowadzane w zależności od postępu rozwoju farm i możliwości wprowadzenia energii w nich produkowanych do sieci na lądzie.

Należy podkreślić, że udział w systemie wsparcia dla morskich farm wiatrowych w Polsce nie jest warunkiem realizacji projektu morskiej farmy wiatrowej. Innymi słowami, deweloperzy mogą je budować bez konieczności przystępowania do systemu wsparcia.

Podstawę do obliczania ujemnego salda stanowi cena maksymalna ustanowiona przez Ministra Klimatu i Środowiska w ramach rozporządzenia w sprawie ceny maksymalnej za energię elektryczną wytworzoną w morskiej farmie wiatrowej i wprowadzoną do sieci w złotych za 1 MWh, będącej podstawą rozliczenia prawa do pokrycia ujemnego salda (Dz. U. poz. 587). Określanie ceny maksymalnej było niezbędne do uruchomienia I fazy systemu wsparcia, a co za tym idzie dla terminowego i zrównoważonego rozwoju morskich farm wiatrowych w Polsce. Zgodnie z ww. rozporządzeniem Ministra Klimatu i Środowiska z dnia 30 marca 2021, cena ta została określona na poziomie 319,60 zł/MWh.

Prawo do pokrycia ujemnego salda przyjmuje formę tzw. dwustronnego kontraktu różnicowego (ang. *Contract for Difference*). Dzięki jego zastosowaniu wytwórcy dostają wieloletnią gwarancję stałego i znanego z góry poziomu przychodów ze sprzedaży energii. Jeśli cena uzyskana na rynku ze sprzedaży będzie niższa od zagwarantowanej przez państwo, wówczas otrzymają oni wyrównanie tzw. ujemnego salda. W przypadku gdy sprzedaż energii elektrycznej nastąpi po cenie wyższej niż cena gwarantowana, uzyskana nadwyżka zostanie zwrócona.

Maksymalny okres wsparcia, w którym wytwórcy będą mogli korzystać z prawa do pokrycia ujemnego salda wynosi 25 lat od pierwszego wytworzenia i wprowadzenia do sieci energii elektrycznej wytworzonej w morskiej farmie wiatrowej lub jej części na podstawie udzielonej koncesji. Wsparcie dotyczy 100 000 godzin przemnożonych przez zainstalowaną moc elektryczną farmy wiatrowej.

Wraz z wejściem w życie ustawy offshore w Ministerstwie Klimatu i Środowiska trwały prace nad realizacją pozostałych upoważnień ustawowych z obszaru morskiej energetyki wiatrowej w Polsce, tj. do wydania:

1. Rozporządzenia Rady Ministrów z dnia 12 października 2021 r. w sprawie opłaty koncesyjnej (Dz. U. poz. 1938) zawierającego regulacje niezbędne do obliczenia i pobrania opłaty koncesyjnej w przypadku wytwarzania energii elektrycznej w morskich farmach wiatrowych.
2. Rozporządzenia Ministra Klimatu i Środowiska z dnia 15 grudnia 2021 r. w sprawie wzoru sprawozdań dotyczących realizacji planu łańcucha dostaw materiałów i usług (Dz. U. 2385), którego celem jest określenie wzoru sprawozdań i ujednolicenia ich oraz ułatwienia analizowania zawartych w nich danych.
3. Projektu rozporządzenia Ministra Klimatu i Środowiska w sprawie szczegółowych wymagań dla elementów zespołu urządzeń służących do wyprowadzenia mocy oraz dla elementów stacji elektroenergetycznych zlokalizowanych na morzu. Wejście w życie przepisów zagwarantuje odpowiednią jakość infrastruktury w kontekście jej potencjalnej integracji z siecią elektroenergetyczną, w przypadku przeniesienia własności wyprowadzenia mocy z morskich farm wiatrowych. Celem Ministerstwa Klimatu i Środowiska jest wypracowanie optymalnego rozwiązania dla operatora sieci przesyłowej i wytwórców. W chwili obecnej projekt rozporządzenia podlega notyfikacji technicznej, zgodnie z przepisami rozporządzenia Rady Ministrów z dnia 23 grudnia 2002 r. w sprawie sposobu funkcjonowania krajowego systemu notyfikacji norm i aktów prawnych (Dz. U. poz. 2039 oraz z 2004 r. poz. 597), z uwagi na fakt, że zawiera przepisy techniczne.

4. Projektu rozporządzenia Ministra Klimatu i Środowiska w sprawie rodzajów przepływów pieniężnych i szczegółowego sposobu kalkulacji ceny skorygowanej. Rozporządzenie ma określać rodzaje przepływów pieniężnych, jakie należy uwzględnić przy obliczaniu ceny skorygowanej oraz szczegółowy sposób obliczenia ceny skorygowanej. W procesie uwzględniane są takie czynniki jak pomoc inwestycyjna, termin udzielenia pomocy inwestycyjnej oraz zasady udzielania pomocy publicznej w zakresie ochrony środowiska i energetyki.

Poza pracami legislacyjnymi, które prowadzone były w Ministerstwie Klimatu i Środowiska, Ministerstwo Klimatu i Środowiska uczestniczyło w procesach legislacyjnych prowadzonych przez Ministerstwo Infrastruktury, gdyż ustawa offshore wprowadziła obowiązek opracowania szeregu rozporządzeń będących w kompetencji ministra właściwego do spraw gospodarki morskiej, tj.:

1. Rozporządzenia Ministra Infrastruktury z dnia 27 listopada 2021 r. w sprawie oceny wniosków w postępowaniu rozstrzygającym (Dz. U. poz. 2203) ustalającego kryteria do oceny nowych wniosków o przyznanie pozwolenia na wnoszenie sztucznych wysp w ramach tzw. fazy aukcyjnej.
2. Rozporządzenia Ministra Infrastruktury z dnia 15 grudnia 2021 r. w sprawie planu ratowniczego oraz planu zwalczania zagrożeń i zanieczyszczeń dla morskiej farmy wiatrowej i zespołu urządzeń (Dz. U. poz. 2391).
3. Rozporządzenia Ministra Infrastruktury z dnia 15 grudnia 2021 r. w sprawie ekspertyzy nawigacyjnej i ekspertyz technicznych dla morskiej farmy wiatrowej i zespołu urządzeń (Dz. U. poz. 2380).

Na podstawie dotychczasowych doświadczeń związanych z prowadzeniem procesu inwestycyjnego w zakresie morskich farm wiatrowych, Ministerstwo Klimatu i Środowiska podjęło szereg działań zmierzających do jeszcze lepszego zapewnienia warunków do rozwoju morskiej energetyki wiatrowej w Polsce. Resort klimatu i środowiska, w ramach opracowanego przez Ministerstwo Infrastruktury projektu ustawy o zmianie ustawy o bezpieczeństwie morskim oraz ustawy o obszarach morskich Rzeczypospolitej Polskiej i administracji morskiej (UD 232), zaproponował dokonanie zmian w ustawie z dnia 21 marca 1991 r. o obszarach morskich Rzeczypospolitej Polskiej i administracji morskiej.

Wprowadzane zmiany mają głównie na celu bardziej efektywne planowanie rozwoju infrastruktury służącej do wyprowadzenia mocy z morskich farm wiatrowych. Na podstawie obecnie obowiązujących przepisów istnieje możliwość złożenia wniosku obejmującego wyprowadzenie mocy (kable) z morskiej farmy wiatrowej nawet jeśli dany wnioskodawca nie posiada jeszcze PSZW dla morskiej farmy wiatrowej, a co za tym idzie blokowania możliwości uzyskania pozwolenia na ułożenie kabla dla posiadacza PSZW. Projektowane zmiany zakładają, że składając wniosek na kable dla morskiej farmy wiatrowej wytwórca będzie zobowiązany do przedłożenia oryginału lub poświadczony za zgodność z oryginałem kopii wstępnych warunków przyłączenia albo warunków przyłączenia, albo umowy lub umów o przyłączenie do sieci przesyłowej lub dystrybucyjnej dla morskiej farmy wiatrowej, z której wyprowadzana będzie moc za pomocą zespołu urządzeń służących do wyprowadzenia mocy lub jego elementów, objętych wnioskiem. Powyższe uzasadnione jest faktem, że zgodnie z art. 7 ust. 8d pkt 3 ustawy - Prawo energetyczne, aby otrzymać ww. dokumenty niezbędne jest posiadanie PSZW dla morskiej farmy wiatrowej, potwierdzające dopuszczalność lokalizacji danego źródła na terenie objętym planowaną inwestycją.

Ponadto, w Ministerstwie Klimatu i Środowiska trwają również prace nad projektem ustawy o zmianie ustawy o odnawialnych źródłach energii oraz niektórych innych ustaw (UC99), którego celem jest m.in. transpozycja dyrektywy o odnawialnych źródłach energii (REDII). Projekt ten zawiera również zmiany w ustawie offshore, które obejmują m.in. propozycje niezbędnych modyfikacji redakcyjno-technicznych w celu wyeliminowania wątpliwości interpretacyjnych.

Warto zaznaczyć, że resort klimatu podejmował działania zmierzające do wdrożenia morskiej energetyki wiatrowej w Polsce jeszcze przed przyjęciem ustawy offshore. Z inicjatywy Pełnomocnika Rządu ds. OZE w dniu 1 lipca 2020 r. podpisano list intencyjny o współpracy w zakresie rozwoju morskiej energetyki wiatrowej w Polsce, który zaowocował opracowaniem i podpisaniem w dniu 15 września 2021 r. *Porozumienia sektorowego na rzecz rozwoju morskiej energetyki wiatrowej w Polsce*. Stronami Porozumienia są przedstawiciele administracji rządowej oraz kluczowi przedstawiciele sektora morskiej

energetyki wiatrowej. Na dzień 23 lutego 2022 roku stroną porozumienia było 175 podmiotów (w tym 109 sygnatariuszy), jednakże do Ministerstwa Klimatu i Środowiska regularnie wpływają nowe zgłoszenia podmiotów zainteresowanych przystąpieniem. Celem Porozumienia jest wspieranie rozwoju sektora morskiej energetyki wiatrowej w Polsce oraz maksymalizacja udziału polskich przedsiębiorców w łańcuchu dostaw dla morskich farm wiatrowych powstających w polskiej wyłącznej strefie ekonomicznej. Pozostałe cele Porozumienia obejmują m.in. czynniki i poziomy zatrudnienia bezpośredniego i pośredniego, zapewnienie oferty szkoleniowo-edukacyjnej umożliwiającej przygotowanie kadr dla sektora MEW, a także realizację w polskich portach morskich zaplecza do realizacji projektów morskich farm wiatrowych.

Morska energetyka wiatrowa jest projektem cywilizacyjnym, który wesprze transformację polskiej gospodarki w kierunku niskoemisyjnym, i wielkim impulsem gospodarczym dla Polski. Cały projekt rozwoju morskich farm wiatrowych w Polsce to ok. 130 mld złotych w perspektywie do 2040 roku. Przyczyni się tym samym do rozwoju gospodarczego poprzez rozwój krajowego łańcucha dostaw.

Udział lokalnych dostawców w budowie i eksploatacji może osiągnąć aż 50%, co w rezultacie przyczyni się do dynamicznego rozwoju polskiej gospodarki, szczególnie niezbędnego teraz w czasie wychodzenia z kryzysu pandemii. Rozwój kompetencji na rynku morskiej energetyki wiatrowej, poprzez wykorzystanie krajowych usług i dostaw, stwarza szansę dla polskiego przemysłu – wzrost zatrudnienia, nowa gałąź przemysłu, wzrost dochodów państwa. Ważne jest dotychczasowe doświadczenie polskich firm w budowie jednostek pływających do budowy i serwisowania morskich farm wiatrowych.

Ponad 100 polskich podmiotów dysponuje wiedzą i doświadczeniem potrzebnym w procesie wytwarzania elementów konstrukcyjnych i eksploatacyjnych na potrzeby budowy morskich farm wiatrowych. Jak wskazują opracowania organizacji branżowych, polski przemysł ma znaczący potencjał rozwoju w kierunku zapewnienia dostaw i usług związanych z budową i eksploatacją morskich farm wiatrowych.

W Polsce największymi beneficjentami będą m.in. stocznie, przemysł stalowy i metalowy. Rozkwitną też firmy usługowe i serwisowo-instalacyjne. Wiele z nich już teraz bierze udział w zagranicznych projektach budowy morskich farm wiatrowych, ale są też takie, które planują dopiero wejść do łańcucha dostaw dla morskiej energetyki wiatrowej, dywersyfikując swoje przychody.

Projekty morskich farm wiatrowych na polskich obszarach będą oddalane od linii brzegowej w odległości nie mniejszej niż 22 km, co eliminuje negatywny wpływ na krajobraz nadmorskich miejscowości turystycznych. Projekty znajdują się również poza najważniejszymi obszarami dla rybołówstwa krajowego.

Projekty morskich farm wiatrowych będą rozwijane w polskiej wyłącznej strefie ekonomicznej Morza Bałtyckiego na obszarze wyznaczonym w planie zagospodarowania obszarów morskich w rejonie Ławicy Słupskiej, Ławicy Środkowej i Ławicy Odrzanej gdzie dopuszczone są obszary o funkcji energia odnawialna.

Z informacji uzyskanych od inwestorów prowadzących projekty morskich farm wiatrowych w ramach I fazy przedaukcyjnej stwierdza się, że projekty rozwijane są zgodnie z harmonogramem, umożliwiając tym samym wykonanie założenia osiągnięcia mocy zainstalowanej w 2030 r. zgodnie z PEP2040. Ministerstwo Klimatu i Środowiska pozostaje w otwartym dialogu z interesariuszami celem sprawnej realizacji inwestycji oraz usuwania barier administracyjnych.